

Ese de trei ori in seputemana: Mercuri-a,
Vineri-a si Dominec'a, candu o oda in-
traga, candu numai diumetate, adeca dupa
momentulu imprejurularloru.

Prețul de prenumeratiune:

pentru Austria:	
pe anu intregu	8 fl. v. a.
" diumetate de anu	4 " "
" patru	2 " "
pentru Romani'a si strainetate:	
pe anu intregu	16 fl. v. a.
" diumetate de anu	8 " "
" patru	4 " "

Invitare de prenumeratiune

„ALBINA“

Cu 1 iuliu v. incepemu semestru nou,
pentru care deschidemu prenumeratiune.
„ALBINA“ va aparé casă pana acu-
m'a, adeca de trei ori in seputemana.

Prețul de prenumeratiune pent. Austria
pre unu anu intregu 8 fl. v. a.

" 1/2 de anu 4 fl. v. a.

" 1/4 " 2 fl. v. a.

pentru Romani'a si strainetate
pre unu anu intregu 16 fl. v. a.

" 1/2 de anu 8 fl. v. a.

" 1/4 " 4 fl. v. a.

Redactiunea.

Viena 16/28 iuliu 1868.

A dese ori ni s'a datu ansa d'a ob-
servá că norocului Austriei este mai mare
de catu intieptiunea barbatiloru ce o
guvernáza.

Acum de nou facemu acésta es-
periintia privindu la serbatorile ce se pe-
trecu in Vien'a impreunate cu a trei'a
adunantia generala a confederatiunei
puscariloru nemtiesci. Nemtii nisuescu
de lungu timpu la unitatea natiunala
nemtieșca, si fiindu că diferitele loru gu-
verne mari si mici ii impédeca neince-
tat, de aceea densii recursera la serba-
tori natiunali in cari se esprima si se
desvólte sentiemintele si aspiratiunile
loru de unitate, si prin cari apoi se in-
riurésca a sup'r'a guvernelor, asiè d. e.
au densii o reunioane a juristiloru nem-
tiesci care lucra si cu mare resultat ca
in tierile nemtiesci se se adopteze pre-
totindene acea-si principie juridice, —
au adunantie de invetiatori elementari
la cari asisdere se aduna cu miile nu
numai pentru a se consultá despre na-
intarea culturei poporale, ci totodata
pentru a grigí ca acésta cultura preto-
tindene se aiba un'a si aceea-si direptiu-
ne natiunala, — au confederatiunea pu-
scariloru nemtiesci de care toc'm'a voim
se vorbim aici mai prè largu, si mai au
multe alte reunioane de aceea-si tendintia
natiunala.

Confederatiunea puscariloru nem-
tiesci se compune de diferitele societati
de datu la semnu, de venatori etc. Din
candu in candu tienu cate o adunare
generală in cutare orasius mai mare nem-
tiesci, astfelu acum a trei'a adunantia se
tiene in Viena, se incepù solenitatea do-
mineca si va durá pana in seputemana a
venitória. La acésta adunare venira pre-
ste 15,000 de puscarii, nu numai din tie-
rile nemtiesci ci si nemtii din tierile stra-
ine, astfelu vediuramu societati de pu-
scasi nemtiesci din Suedia si Norvegia, Bel-
giu, Francia, Svitier'a, Romani'a si
Americ'a de nordu, fie-care cu stindar-
dul seu, unele cu bande musicale pro-
prie, intrunindu-se tóte sub flamur'a na-
tiunala nemtieșca. A pasá in revista, te-
costa mai multe óre.

Este acestu evinémentu de mare
importantia politica pentru că ni in-
fisiéza — precum spunu insisi nemtii:
unu parlamentu natiunale in arme des-
pre a caruia sentieminte guvernele mi-
cutele trebuie se iee cunoscintia căci are
nisce apacitatii cum nu se gasescu intre
servitorii aceloruguverne. Diurnalele nem-
tiesci din capitala bineventandu-i pre co-
natiunalii loru vorbescu despre unitatea
natiunala nemtieșca astfelu catu din fie-
care siru se ivesce unu mirosu prusescu;
densele ar voi se-si intinda man'a de in-

fratire chiar si preste capetele diploma-
tilor; spresiunile loru nu cunoscu mo-
deratiune neci judeca daca cumva n'ar
fi crima candu si alte popóra ar vorbi
astfelu de ale loru unitati natiunali.

Intr'aceea óspeti veniti sunt mai
buni austriaci de catu d'faristii ovrei din
Vien'a. Acei óspeti nu vor se dee prefe-
rintia Prusiei séu alteia cutarei poteri,
nu vor a contopí pre unii intr'altii prin
fortia ci vor a-i infrati pe toti, de aceea
faceura multe ovatiuni ministrului Giskra
pentru cuventarile lui, toastara pentru
senatulu imperiale care indeplinesce re-
organisarea constitutiunala si liberali a
Austriei, simpati si pentru Austria etc.

Acum noi scim că guvernulu cu
aderintii sei este de vina la nemultiam-
rea cehiloru, ruteniloru, romaniloru, ser-
bilorum, poloniloru, italianiloru etc. prin
urmare acele simpati nu le potemu a-
tribu'i intieptiuni guvernului ci numai
norocului Austriei căci relatiunile ei in-
terne inca nu sunt cunoscute de straini.

Cine privesce la multimea flamure-
loru natiunale nemtiesci, la inscriptiuni
si arcurile de triumfu, la entusiasmulu
poporatiunei si la acea armata a careia
oratori nu sciu vorbi fora se nu atinga
"unitatea natiunala," — i'sar paré că
acésta unitate are se vina catu mai cu-
rundu cu séu fora invoirea guvernelor,
si că Austriei nu-i remane de catu a se
pune infruntea miscamentului daca nu
voiesce ca acestu miscamentu neintandu
fora de dens'a se-i causeze veri o vate-
mare.

Dar numai la parere este asiè, in
realitate inse scim cu totii că némtiul
e mai multa alu teoriei de catu ale pres-
sei, mai multu alu vorbei de catu alu
faptei.

La unguri istor'a dörme.

In 1868 casí in 1848 ungurii mar-
turisescu aceea-si creditia cumca in Un-
gar'i'a esiste numai o singura natiune po-
litica si aceea se numesce „natiune ma-
giara.“ Au trecutu dara 20 de ani, in
care restimpu acelei creditiie a loru i
s'an datu multe demintiri fisice si morali,
fora ca din acestea ungurii se fie trasu o
invetiatura fie catu de mica.

Astadi casí odinióra, ungurii vreu-
se elupte ce a eluptatu natiunea fran-
céșca in tiér'a sa, si ce au eluptatu an-
glii in Americ'a. Francii numerau odata
in patri'a loru cam diece natiuni mai
mici, cari mai tóte fiindu de vitia latina,
se invoira a primi numele natiunei fran-
céșci, căci si altmintre le uniá viti'a. An-
glii au potutu se dee Americei nordice
unu caracteru anglesu, căci vechii locu-
tori in necultur'a loru nu precepeau im-
portanti'a natiunalitatei, si căci singura-
teci emigratori de altenatiunalitati nu se
asiediau purure langa olalta ca se fórmă
unu corpu natiunalu.

Dar relatiunile Franciei nu sunt a-
nalóge celor'a de la noi, căci nu suntemu
noi de o vitia cu ungurii ca se primim
a figurá sub numele loru. Éra relatiunile
Americei sunt si mai stranie patriei nô-
stre, căci nu suntemu noi cadiuti in sel-
batefa stravechiloru locutori ai Amer-
icei si de alta parte neci ungurii nu po-
siedu cultur'a angliloru!

Preste acésta ungurii au mai des-
consideratu si medilócele de cari s'afo-
lositu francii si anglii, căci neci unii
neci altii n'au impusul altor'a limb'a loru
cu sila si prin legi demandative, precum
o facu acésta ungurii. Atatu francii catu
si anglii ajunsera la numitele resultate
numai prin medilóce morali, adeca in
virtutea civilisatiunei si culturei loru, in

virtutea poterii atragatórie a principie-
loru liberali ce le profesau, le desvoltau
si le urmău fora a vatemá libertatea in-
dividuala séu natiunala a cutarui popo-
ru, asie d. e. in Franci'a vedemu chiar si
in timpurile sgomotóse ale revolutiunei
mari că cate unu deputatu francu pro-
punea a se traduce cutare decretu in tote
idiómele tierii si conventulu primiá pro-
panerea cu acclamatiune, fora ca deputa-
tulu care a propus se fie insultat si
fora ca se se gasescă cineva a replică
buna-óra cum replică la noi stangaciulu
liberalu Tisza contra cererii deputatiloru
romani d'a avé legile in testuromanescu;

— asiè d. e. in Americ'a vedemu că sunt
respectate nu numai poporatiunile mai
marisiore dupa cea angla, buna-óra nem-
tii, ci de acestu respectu se bucura sisin-
guratecele sate de natiunalitate cu totalu
neinsemnatu in lumea noua, astfelu ve-
diuramu de unadi că unu micu satu de
cehi din Americ'a avendu oficialii sei na-
tiunali escrise concursu in Europ'a că
numai preotu n'avea de a sa natiunalita-
te. Jace acésta respectare in spiretulu
democraticu alu organismului de statu
din Americ'a nordica, — unu spiretu de
care noi ducemu mare lipsa.

In putine cuvinte: daca francii si
anglii au triumfat peste alte natiunalitati
conlocuitórie, apoi acestu triumfu l'au castigatu numai prin medilóce morali,
prin rivalitatea nobila in deplina
libertate pe terenulu culturei.

Avemu acu de spusu fratiloru no-
stri unguri cumca cu asemenea medilóce
si noi romanii bucurosu primim lupt'a
cu densii. Se incepemu o rivalisare no-
bila pe terenulu culturei, si pre cati ro-
mani ii va cucerí cultur'a ungurésca noi
bucurosii ii vom dà unguriloru, éra pre
aceia si dintre straini pre cati ii va cu-
cerí cultur'a romanésca se fie ai nostri.
Daca inse lupt'a nu va clatiná ecilibriulu
de acum'a, apoi se remana acestu ecili-
briu neinsultatu si nemaltratatu. Se in-
tielege că lupt'a se decurga in libertate
deplina, se simu numai noi de noi, se nu
se amestecce nimene neci chiar statulu
prin despusetiunile sale se nu favorésca
o parte séu alta, adeca se nu faca casí
acum'a candu o parte mare a invetia-
mentului ungurescu se sustiene din con-
tributiunile ce guvernulu le aduna de la
romani.

Ungurii inse nu vreau rivalisare no-
bila si in libertate. Loru li trebuescu
legi cari se impuna limb'a ungurésca,
lui „Hazánk“ nu-i placu manualele
de istoria natiunala ce se propune la
Blasius căci in acele manuale se vor-
besce despre Horia ca despre unu ero-
ru natiunalu, bagu de séma noi romani
se invetiámu istor'a nôstra de la ungurii Horváth, Szalay, séu de la retoriu
Kossuth, ori de la Kazinczy că acest'a
ne batjocoriá mai tare asemenandu-ne
viteloru. „Pesti Napló“ doresce scoli ungurésca si pre la comunele neunguresci,
si se intielege că aceste scoli nu s'ar in-
fintá numai cu spesele elementului ung-
urescu.

Intrebámu acu: de ce magiarii nu
lasa lucruriloru cursulu loru naturale si
liberu? de ce impuna limb'a loru si nu
lasa ca celu ce va invetiá acésta limba
se fie condusu la invetiarea ei numai de
lipsa, de cultur'a si civilisatiunea ungurésca,
de placulu sonuriloru limbei ungurésca,
si se intielege căungurésca, nu credu că lips'a lar poté
face pre cineva a invetiá ungurésca, si

Prenumeratiunile se facu la toti dd. corespun-
dinti a-i nostri, si d'adreptulu la Redactiune
Josefstadt, Lange-gasse Nr. 43, unde
suntu a se adresá si corespondintele, ce pri-
vesc Redactiunea, administratiunea se spe-
ditu'g, cate vorbi nefrancate, nu se vor primi,
éra cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuncie si alte comunicatiuni de in-
teresu privatu — se respunde cate 7 cr. de
linie repetirile se facu cu pretiu scadutu.
Pretiu timbrului cate 30cr. pent. una data,
se antecipa.

in fine nu se incredu neci in veri o po-
tere atragatórie a sonuriloru limbei loru.
Daca densii ar avé incredere intrac-
cestea, n'ar recurge la „impunere,“ va
se dica de-ar avé incredere in propri'a
loru potere morală, e prè naturalu că
n'ar folosi legi silitóre.

Ungurii daca totusi credu că vor
ispravícea cu sil'a, apoi se insiélá căci o
natiune ca ungurésca este imposibilitate
naturala se pôta inghití pre alt'a mai
totu asiè de mare d. e. pe cearomanésca.
Deci veri ce incercari de inghitire sunt
numai o maltratare si pentru noi dar si
pentru stomacul natiunei unguresci,
pre candu pe bas'a libertatei si fratieta-
te am poté trai langa olalta in pace.

De alta parte istor'a a dovedit
pana la evidintia că ungurii nu-si vor
poté realisá aspiratiunile loru prin sila,
de aceea veri ce incercare noua este din
partea loru ignorarea istoriei. Intru in-
cercarile mai noue ale unguriloru noi
am observat cu multa parere de reu că
loru istor'a nu li-a spusu nemica, la
densii istor'a dörme, dar i-asecurámu că
nu dörme si la natiunalati si nu dörme
in Europ'a.

De la diet'a Ungariei.

(*) Siedint'a de 25 iuliu a casei repre-
sentantiloru.

Dupa ce petitiunile incurse se trimisera
respectivelor comisiuni, notariulu casei de sus
inisciátiu că magnatii au primit legile vo-
tate de representanti.

S. Miletici considerandu suspiciunile
ce ministrul de interne le-a aruncat a supr'a
lui in siedint'a din 22 iuliu, inchela cuventarea
sa cu urmatórea propunere: „Onora'ta Casa
binevoiesca a decide ca ministrii de justitia si
celu de interne se fie provocati a incepe inve-
stigatiunea contra lui Dr. Miletici pentru con-
juratiunea din Belgradu, si acésta investiga-
tiune se se faca la rogarea lui propria, fora a
cere concesiunea Casei, éra despre resultatul
ministri se raporteze casei“. (Aprobari)
Miletici crede că primirea acestei propunerii a
lui este atatu intru interesulu seu propriu catu
si intru interesulu demnitatei on. casei. (Se pri-
mesce si se va pune la ordinea dilei spre des-
batere.)

La ordinea dilei e modificatiunea ce a
propus'o cas'a magnatiloru la contributiunea
de pamantu. Se primesce parerea comisiunei
centrale cu modificatiunea cc Csengery pro-
pone in redactiunea testului.

Alu doile obiectu la ordinea dilei fu ra-
portulu comisiunei centrale despre proiectulu
nou de lege in privint'a contributiunei de ve-
niutu. Desbaterile fura cam lungi si putinu in-
teresante, proiectulu scapă cu mici modifica-
tiuni.

La fine raportă comisiunea bugetaria.

Siedint'a casei representative din
27 iuliu.

(=) Primul obiectu pusu la ordinea
dilei in siedint'a de astadi fu continuarea des-
baterii proiectului de lege pentru venite care
se si primi cu unele schimbări neinsemnante.

Mai de parte se ceteșce insciátiarea co-
missiunei de dicee despre petitiunea directo-
rului causalor regesci, d'a i se concede in-
tentarea procesului de presa contra lui Romanu,
inse de órace s'a respinsu propunerea acésta
si s'a primitu prin decisiunea majoritatii nu-
mai tiparirea acusarii director. caus. reg., pre-

ALBINA

cum si a inscrierii comis. de diece, deci elu propune acum numai cetera articleloru incriminate si röga cas'a a aduce decisiune in privint'a acësta.

Babesiu se scăla pentru aperarea principiului de imunitate, si afirma, că de se concede persecutarea unui ablegatu ora causa suficiența, in casulu acesta imunitatea devine ilusoria. Provoca la Miletits carele abdicandu de dreptulu imunitati, ora concesiunea casei a cerutu investigatiunea faptelor acelora cu cari la suspiciunatu ministrulu de interne.

Hodosiu cere a se cete decisiunea casei despre tiparirea actelor. (Se cetește.)

Csiky inca asta de lipsa cetera articleloru incriminate pentru că altcum nimeni nu se poate convinge despre dreptatea seu nedreptatea perturbatiunei cauzate de fiscul regescu.

Somossy cunoște motivul pentru care nu se inviosează majoritatea la cetera articleloru incriminate, avendu adeca de scopu suprimerea respandirii loru in publicu, totusi asta eu cale cetera loru in siedintia inchisa, ca macar ablegatii cunoștește se pota conștiens vota seu pro seu contra.

Deák e de o parere cu Somossy.

Medanu e contra ceterii in secretu a articleloru.

Primindu-se propunerea lui Somossy, presedintele incheia siedint'a publica pana se vor cete articolii incriminati.

Dupa 3/4 de ora siedint'a se redeschide si *Hodosiu* arata cu argumente bine basate nedreptatea pretensiunei fiscului regescu precum si defektulu motivarii comisiunei de diece in opiniunea sa. (Vorbirea se va produce.) La fine presenta casei o propunere, in carea se dice, că rugarea fiscului se nu se ie in consideratiune.

L. Horváth incercă a pleda pentru opiniunea comisiunei de diece, la fine mai tiene o prelegere doctrinaria despre conceptul de imunitate, cum ar trebui aplicatu in casuri concrete, conformu decisiunei dietale din 18 nov.

Borlea nu poate primi opiniunea comis. de diece carea voiesce ora constatarea faptelor a fiscului regescu concesiunea pretinsa; densulu afirma mai departe că Rom. si-implinitu prin publicarea articleloru cestiuante numai o detorintia morală, aducandu la cunoșchiu'a publica resunetul intregii natiuni si regimulu i detoresce multumita pentru acësta.

B. Horváth dice că aici diet'a nu se poate face judecatoriu.

Macelariu desigur recunoscă că in cau'a acësta diet'a nu poate avea rol'a de judecatoriu totusi doresce a se sustine nevatemata imunitatea ablegatului.

A. Vladu inca vine intru ajutoriu acusatorilor si facandu apelu la sentiul de dreptate si ecuitate a regimului, lu röga cu nescrivinte pline de spiretu oratoricu a nu mai inmultii numerul cununelor puse pe frun-

tea martirului (Böszörényi) a caruia dile si altintre in scurtu se vor fini.

Tincu desigur incercă a vorbi in meritul obiectului, nu poate nega că cum a isbutit contra strigătorilor de „recede“ din drépt'a si asiă trebuie se abdica de votu spunendu numai atât'a dnitoru din drépt'a, că vede cumca la obiectul acesta nimenvi nu e concesu mai multu a vorbi.

Mai vorbi si *Miletits* si punendu-se intrebarea la votu, se primi opiniunea comisiunei de diece ca se se dee fiscului concesiunea d'a incepe numitele procese.

Kerkápolyi cetește referat'a coni. centr. despre proiectul de lege pentru aperarea tertiilor si cu acestea siedint'a se fini.

Pesta 27 iuliu n. 1868.

(n) Dle Redactor! Dupa absintia de două luni, observez acu la returnare că opiniunea publica despre noi la domnii Stepanitori ai nostri s'a schimbă mult! Pana mai de unadi etieneau că „nepasarea“, „indolint'a“ noastră si „egoismul“ celor mai multi barbati conducatori ai nostri, li sunt „garantie secură“ pentru nemedilocit'a realisare pacica si regulata a tuturor planurilor loru dualistice desnationalizatorie, era cu cei vr'o doi — trei agitatori neadormiti si neimpacabili credeau că acusi vor fi gata, intaritandu pre d'o parte disaristic'a si poporul loru contra acelora, pre d'alta parte mai sumuți si pre unii ambitiosi nesocotiti asupra-le, ea se li subsape basea increderei in popor si se-i faca imposibil: altfel este acum de candu eu interrelatiunea ardelenilor si respiciunile urmate. Acum magiarii incep a vedea că cau'a natiunei romane, cum se desbată in diaristica si prin toate cercurile noastre publice si private, nu a facut' si nu o sustine numai Baritiu, Babesiu, Mocioni, Hodosiu, ci că ea este proprietatea santa intima a fiecarui roman! Dar aceasta experientia in locu se-i faca pro dd. magiari se-si vina in fire si se-si coreaga portarea gresita faca de noi, ea i-a interitat pan' la furia! I-audi pretotindenea amenintiandu si injurandu pe romani; d'alta parte si-punu toate silintele d'ai caracterisit de neloi si conspirati contra patriei, se intielege contra patrici magiare. Cine cetește foileloru, atatu pe cele ale stangei centrali, catu si ale regimului si partitelui, trebuie se indigneze seu se rida de miserabilitatea acestor incercari! Toate sunt dovăda evidente că atacurile deputatilor nostri i-au lovitur in medielocului inimii nesurate. Intr'aceea publicul si diserteca magiara nu inceteaza a-si versu veninulua asupra lui Babesiu si Dobrzansky, numai catu acum si-ai mai estinsu inventeile si asupra lui Macelariu si Hodosiu, si speraram că curentru list'a proscrisilor si pocitiloru va cuprinde numele tuturor deputatilor romani. —

In asemenea despusestiune iritata a nati-

iei suverane vi poteti intipui ce confundatoriu si consternatoriu este pentru densa scirea (ce bagu séma vr'unu psicologu si politie bunu incep a o respandit) cumca la Blasius au se aléga romanii de archiepiscopu pe principale si cardinalul Bunaparte! Daca s'a spariatu domnii magiari atunci, candu era vorba se se aléga Baritiu de metropolit, apoi acum la amintirea d'unu Bunaparte stau chiaru incoremeniti: toate dovedi invederate despre inim'a fratiésca, cugetele oneste catra noi, catra noi cari pana mai ieri strigam si demustram in facia lumii, că „existint'a si tari'a natiunei magiare este conditiune de existintia si taria pentru natiunea nostra“! Asiè a sciutu acestu genu de ómeni ingomfati se ni resplatésca simpatia si alipirea nostra catra ei! Dar véda ei; noi ni spelam manile.

Atat' am avutu a vi spune, Dle Redactoru pentru a vi face cunoscute urmarile portarei barbatesci si resolute a deputatilor nostri; le recomandu acestea si consideratiunei pretensivului d. Tibiscanu.

Ceea ce pre langa causele natiunii mai ocupa si nepaciucesc spiretele publicului preste totu, este misterios'a disparere a presedintelui comitetului de honvidi, colonelului Beniczky, despre carele este doveditul că a fostu inselat printre epistola anonima la unu locu óre-care sub unu pretestu natiunalu, si acum tota lumea crede că ar fi ucis de contrari politici, pentru motive si scopuri politice! Asta este unu lucru mare si o simtoma forte rea pentru starea sanatati politicei a statului dualistic. Beniczky a statu in fruntea opuselui honvidiloru contra regimului si contra lui Percezel. — Acum s'a prinsu si pusul la inchisore unu capitano de honvidi, asupra caruia s'a astutu multe prepusuri caru si partasiu la aceasta ucidere politica; era capulu politiei, contele Ráday, a pusul unu pretiu de 500 fl. ca remuneratiune pentru acel'a carele va aduce ceva date positive asupr'a atentatului.

Mai adaugeti, Dle Redactoru, catra acestea, cele multe si mari hotii si telharii ce se intempla pre tota diu'a in partie locuite de magiari, si cari insufla frica si cutremuru in tregei poporatiuni pacice, si — éca-ve fruptele constitutiunii, libertatei, domnirei magiare dualistice! Dar nota bene, cu toate acestea, in comitatele magiare atatu de bantuite de hoti nu se introduce legea statuarie, pre candu in districtulu romanu alu Naseudului si pre aiurea la nemagiari o introdusura domului nostri mai fora neci o cau!

Cernăuti, 10/22 iuliu 1868.

(Circulariu episcopal.) Circulariu archipastorilu din Bucovina, despre carele amintirami in corespondinta nostra din septeman'a trecuta, s'a comunicatu dejă preutimii si chiar instantelor administrative ale

regimului. Dela o marginie panala alt'a terie a acestu circulariu obiectul de discutare in toate plasele poporatiunii, si fiecarele te intinu cu intrebarile: daca sunt adeverate cele afirmă episcopulu despre clerulu diecese Cum de nu s'a sfatu archipastorilu a em in publicitate unele ca aceste defaimari asupr unei preutimi, carea prin cultur'a si portu in vieti sociala, precum si prin implini misiunii sale preutesci in pastori'a de susi si in scola e demna de tota stim'a si inere rea poporului? Ce vre se dica atare batjoc publica a clerului dupa o maltratare despot de 33 de ani? si ce are de scopu archierei candu incarcă pretimea cu totu felul scaderi religiose si morale? dora ca se o ca promita si se o descrediteze naintea popolu? Ore este inteleptu, tocmai acum, candu vorba de cteptuarea autonomiei biserice prin urmare de unu acordu intre toti facti constitutivi ai bisericei, a aruncă atare semita de discordia? Ore e consultu pentru in personala archipastorilu a rumpe si cete pe urma fire, ce mai sustine legatur'a in elu si comunitatea bisericesca? Ore s'a cattu parintele episcopu la urmarile, daca colo rul la injuriele ce i se cazuinara in fatia mii, nu va dice: „aminu“ si neci nu va taci va responde si va combate atacurile sumale ofensorei seu? Si ore e cu potintia comunitatea bisericesca si mai cu séma pre mea se stea muta si nemisicata, candu du ei, ce pôrta numele de parinte si e chiam a fi martorul adeverului, icóna blandetie si exemplariu amórei crestine, apuca a ofensiunii, produce in publicu lucruri necibile si verba veninulu urgeli asupr'a loru si impreuna servitorilor bisericesci?

Totu cam acestea si de asemene suntrebarile, pre cari de o septeman'a in cetele facu ómenii in Bucovina. Totu cam astunde vorbe se cernu in fie-ce adunare a clericii a diecesaniloru, prin insesi cucerire stritoru! Si cum pot se fia altintre, daca foia oficioasa a consistoriului cuprinde mai grele si mai durerose vatemari pe statul clerical?

In acelu circulariu dice archiereul in tealumei: „ca multi din preuti s'a acatul la patim'a bethei; ca s'a latitu in preoti fumarea tutunului si ca densitate de a pas la s. altariu seu fumatiuni preutesci nu-si curatiescu gurmanile de urmele acestei intintatiuni preutii negrigescu slujbele bisericesc postu si in dominece si serbatori, preutii din sant'a loru chiamare in unu isvoru necurat de castiguri juppre poporenii: ca preutii, numai din mia de castiguri cumpera posesiuni (gasdarii dice S. Sa) si ieu in arenda porturi; ca preutii sunt dedati lucsului imbraca in modu necuvintu; ca prenu predica si nu impartasiescu intur'a crestina; ca familiele preutesc

ale demanetii, caracteru femeiescu, autorulu nostru si altii le strafoma in barbat! Unde-i atunci frumsétia poetică? Cetitorele natiunii Romane ar trebui se protesteze categoric contra estoru abusuri nescusabile! Suu cuique!

Pag. 20. Pe mormentulu Malvinei.

Strofa III. v. 2:

O tóma cruda inse prin sinu te-a sagetatu.

Tómn'a nu este destulu de personificata din partea poetului, in catu se-i pota atrbu o actiune atatu de vie. In casuri de feliu acesta se sierbescu poetii de tropulu asiasi numitul antonomasiu d. e. gerulu, recel'a, frigulu (tómnai crudu).

Strofa IV. v. e.:

Tu dormi in nòpte lunga etc.

Nu se dice, asiè sciui, in limb'a romana eu dormu in nòpte, séu eu dormu in di, ci eu dormu nòpte si dormu diu'a, séu eu dormu o nòpte, o di, una óra etc. Dreptu aceea este falsa constructiunea: Tu dormi in nòpte lunga. —

Pag. 41. Catra luna. Strofa I.

Ah lunitia, lunisitia,

Rumenitura, balanira!

Te ivisi lucindu voiosu,

se-mi privesci incantatoria,

se-mi suridi mangatória, etc.

I facem atenti pe poetii nostri, cari fac abusi de diminutivele limbei romane se ceteasca opulu lui Titu Maiorescu: „Poesia romane li-a datu dioriloru acelora fice frumosse

mana, crecetare critica, urmata de cete esfis. In strofa citata astămu o construcneromanescă, si anume concordarea unui bu eu unu adiectivu in locu de adverbii privesci incantatoria, séu se-mi si mangatória. In catu scimus, adiective concorda numai cu substantive in gen meru si casu, mai departe se concorda cu bulu a fi in numeru si in persona L. este incantatoriu, ea este incantatária cele latte verbe inse se legă numai adiective.

Pag. 73. Atunci. Strofa I.

A fostu Romanulu candu-va Ah, fostu-a elu Si flamur'a-i de n'vingeri o lume se pleca! Dar sòrtea inimiea voi alu resturnare...

...Ma-ni departe timpul... elu ér' va i

Ce motive-i indreptatiescu pe unii romani din Austri'a a intrebuinta formstantivata a nefinitivelor in-are cu verbalu? Pentru usiuretatea rimului? De reu!

Pag. 80. Sigilulu negru. Strofa VI.

...O'ntreb... dar' ea nemica, nemica nu-ni

Ci'n mut'a sa tacere, isi baga mana 'n

Epitetul mutu pentru cuventul re este nepotrivit, fiindu că ceteindu cuvintele „tacere muta“ vrendu neugeta si la contrariulu, la o tacere laria, ce nu esiste. Tacerea muta este tologia, unu idem per idem, ca si strofa II V. 5. din „Dedicatiune“, unu „drepturni juste“. Romanescu

FOIȘIÓRA.

Observatiuni critice asupra poesiilor lui Ionita Badescu esite de sub tipariu in Pesta 1866.

(Urmare din nr. 75.)

Pag. 15 strofa II ibid.

Priviamu cu placuri la mandr'a-ti fatia

Ér' en sarute tu me tratai,

Si bétu eu totulu de-a loru dulcetia

Pe sinu-ti móle me legami.

Cuventulu placu intrebuintat in numerul multari este, celu putinu pentru mine, unu ce ne-audit inca; cuventulu placere sciu că se folosesc si in multari. Dara singuriul placu este pre scurtu, cuventulu placere este pre lungu ai' se fie placuri. Eipitetulu móle pentru unu sinu de copila este pre molatelu, si pentru aceea nepoeticu; din contra, gingasiu, plapandu, fragedu etc.

Strofa a V. V. 1 si 2:

Atale budie impurpurate

Nu-mi mai inchina cu-alu loru nectar,

Ce vre se dica versulu alu doilea? Cuvintele in adeveru sunt romanesci, legatur'a loru ince este neromană, cu atat'a mai putinu frumos'a.

V. 3—4 ibid.:

intrebu prin desiertatiuni si lucsu gretiosu la munti, botediuni si alte intemplari; ca pre langa patimile cele vecchi au mai adausu inca patim'a de a face intrige intrebile vietii publice, natiunale si bisericesci; ca unii din preuti au de scopu, sub firmele de natiunalitate, poporu si biserica a impacaticalbesele lor patime precum: desiertatiunea, ambitiunea, lacomia de castigu si de avere; ca in pretime sunt agitatori, susfieri si comedianti, agenti si conlucratori ai gazetei „Albin'a"*) ca agitatorii de preuti, caror'a li-au iertatu crime nu s'au portat cu fiului cehu perduto, ci ca Jud'a Iscariotenu; ca unii din preuti din frica, altii din reputarea animei si din posfa de scandalu subscriu pentru conducatorii complotului adrese de incredere; in fine ca preutii subscriu petitiuni pentru incuiintarea conferintelor diocesane fora de scirea archiereului!“

Aceste sunt trasurile si colorile principale cu cari episcopulu Hackmann, dupa cunoșcuta sa dibacă si desteritate, avu inca si bun'a vointia, de a depinge o icona, carea se fia ce'a a clerului gr. or. din Bucovina. Pareni-se ca unele ca acestea, caricature, de ar fi originalulu si adeveratu, ar fi mai la locul loru in „Gimpele" seu in „Gur'a satului" de catu in unu circulariu episcopal publicu. Insusi autorulu semena a simti acest'a, caci dupa finirea opului seu celui demn de tanguitu, privindu fructulu spiretului si alu animei sale, mai bine de unu anu si vediendu o deformitate horibile dictu, eschiam dicendum: „Ni vine de a ne rusină de clerulu nostru! Dreptu ca de atare icona, diresa dupa ilusivitate fantasiei proprie si colorata cu unu pe nelu putredu, intinsu in scafa plina de veninu a inimei proprie, trebue se se rusinez; dara de clerulu diecesei bucovinene, precum este elu in fapta si precum ilu scie lumea, nu e causa de a se rusină; din contra altu epis copu, insusi unu mitropolitu, seu si unu patriarchu s'ar laudă cu densulu in fati lumelui in acordu si conlucrare cu atare cleru intieleginte si devotatu pentru interesele bisericei, ar esoperă cele mai frumosé resultate in vi'a Domnului din Bucovina.

De asta data nu este scopulu nostru de a intra in detaurile circulariului archierescu si a demască totu in goletatea loru adeverata. Ast'a o lasam noii in scirea celor'a ce sunt cunoscuti mai de aproape cu starea lucrurilor in diacea si cu referintele interne intre cleru si episcopu, crediendu ca nu vor lipsi recensiuni detaiate la totu pasagiele din circulariu. Noi ne restringem a reflecta inca numai la acest'a, ca daca insusi episcopulu Hackmann, ca autore seu celu putieni ca subsemnatorii alu circulariului, se rusineaza de

*) La cele ce se atingu de noi, vom responde in sine Santei Sale lui Hackmann in cutare nr. ven. Red.

tradusu pe latinesc este *justus era justus* se chiama pe romanie *dreptu*; prin urmare in locuindu *latinesculu* prin celu romanescu, versulu citatu ar suna:

De drepturi drepte si sarutare.

Strofa a 10. ibid. v. 1 si 3:

Nu-i dara neci o vose, se-mi tinda consolare...

Si eu nu fui de satia se-i tindu o sarutare.

A tinde consolare, a tinde sarutare, pote ca se dice in nescare limba straina, dara in limb'a romana ba! Cu totu ca dice unu proverb: „poetis multa licent", totusi credu ca si la timpu ca poetii nostri tineri se nu faca din proverbiu citatu o intrebuintiare pre mare. Daca crede inse cineva cumca in poesia sunt permise asemene incumetari, apoi se insiela, fiindu ca o constructiune, ca cea citata, este nefiresca in limb'a romana, era poesi'a este menita a imita firea in modulu celu mai fidelu. Dreptaceea poetulu celu ce se departa de fire este ratacutu de la calea cea adeverata.

Pag. 91. Inocint'a si Dreptatea.

Ca contrariu alu neologismelor, chiar si candu sunt adoptate din limb'a latina, seu dintr'o limb'a romanica, era mai cu séma daca sunt adoptate numai de placu foru ca se avemu lipsa de ele, nu me potu retiné de a face o observatiune la titululu citatu. Latinesculu inocentia, botezatu romanesc suna inocintia, era tradusu in romanesc suna nevinovatia. De'n ce causa a desconsideratu auto-

deformitatea iconei clerului din Bucovina, precum a colorat'o seu aprobato, gre ce se dica pretimea, vedindu-se ilustrata intr'unu modu, carele trece chiar preste marginile bunei cuvenintie, desemnate de legile de presa?

Dice archipastoriulu ca sunt si preuti demni, cu caracteru curatu, cari stau cu barbatia pentru ceea ce este dreptu si bine. Dara de órace dice in altu locu, ca taberele celoru rei defaima pre aceia din clera, cari sunt alipiti cu credintia archiereului, de órace dice inca si acest'a, ca in un'a seu in alt'a seu si in tota privint'a se intielege ca din cele mai sus insirate, se afla preuti in parte mare cu patime; de órace se scie ca numerulu acelor preuti ce sunt alipiti autorului acelui cerculariu, este forte micu, in catu cei de panur'a lui Comorosianu et consortes se potu numeră pe cele diece degete; — nu remane indoiala ca clerulu in a sa corporatiune este atacatu si vatemu in cele ce sunt mai scumpe statului presbiterale, adeca; activitatea preutiésca, chiamarea invetiatorésca, viejuirea morală, petrecerea familiara si sociala si autoritatea naintenă poporului bisericescu. Circulariu din cestiune este asa tiesutu si generalisatu ca fie-cine din clerulu Bucovinei, fiindu vatematu de unu particulariu si standu cu densulu la judecata, pote se auda prè lesne, ca ofensorele lui va provocá la marturia archiereului din circulariu. Archiereulu nu vorbesce in modu generalisatoriu de cei ce dupa pararea sa sunt buni, ci exceptiunalminte, pe candu din contra despre cei ce dupa pararea sa sunt rei si demoralizati vorbesce cu totulu generalisatoriu si numai consecuente cu propusulu de a batjocori clerulu ca corporatiune intréga, nu dice ca i vine a se rusină de unii din cleru, ci dice cu acentuare: „Inadeveru, ni vine, de a ne rusină de clerulu nostru!"

Act diace gravitatea injuriei ce s'a facutu clerului gr. or. din Bucovina de autorulu si subsemnatoriu circulariului. De aci urmeza, ca nimene din cei ce se numera la pretimea diecesei bucovinene, fie preutu secoliaru seu calugaru, fie ca a subsrisu adresele si petitiunile pentru efectuarea autonomiei bisericesci seu ba, fie ca stă de multu in functiune seu numai de catu-va timpu, nu pote fi indiferinte in fati unor atacuri si vatemari publice ale corporatiunii intregi. Nimene din cei ce sunt conscrisi in catalogulu clerului din Bucovina, afara de cei putieni lipasi ai episcopului nu pote dice, celu putieni nu pote fi securu, si neci nu va poté convinge pre adversariulu seu ca catra densulu nu sunt direse unele din fulgerile circulariului episcopal. Asa precepem noii starea clerului, asa trebue se o precépa totu celu ce e cu mintea sanctoasa si nepreocupata. Ni pare reu, ca despore ceea ce audim in publicu vorbindu-se, am trebuitu se ne convingem din cuvintele si tiesetur'a circulariului.

Una ce ne impaca este cunoscintia reu-

lui in tota marimea sa, caci veri-ce reu fie spiretuale seu materiale se poate vindecă numai atunci, daca e patrunsu pana in fundu si cunoscute in tota fazele sale. Noi l'am petrunsu si cunoscute, si cercam a-lu vindecă pre calea sa, prin — sinode.

Otlac'a (c. Aradului) 24 iuliu.

(*Securitatea publica in orasul Giul'a, capitala Bichișului*) In 19 iuliu fu tergu de tiéra la Giul'a, unde romanii nostri se adunara din tota partile precum acest'a se intempla si la alte asemenea ocazioni. Dar romanii neci aici nu remasera nemaltratati, nebatjocoriti si nebatuti de magiari. Veri 7—8 magiari in portulu loru natiunalu si armati cu focosie si buncosie umblara pre tota locurile pre unde romanii se asiediasera a prandii, si ni injurau „Ddieulu romanescu". Romanii in se, iubitori de pace si de fratiestate, facura locu acestor fere selbatece se mérge fie-care in catru vră. Vediendu acesti magiari ca nu se potu acatia de romani cu un'a cu döua, se postara prin tergu la mai multe locuri, injurandu in gura mare Ddieulu romanescu, ca e sabaciagu (libertate unguresca) si ca pre toti romanii... (facuramu aci nisice punte, se vedem ce va dice „Pesti Napló" si cele latte organe ce spriginescu guvernulung. Red.) Curundu apoi éca ca pre unu romanu din Socodoru acesti turbati lu batu in medilociul piatiei, l'inunda de sange si-lu lasa mai mortu. Altu romanu, din Chitihazu, patiesce asemenea. Persecutorii cari trebuiau se grigesca de securitatea publica, steteau uitandu-se si delectandu-se inurgere sangului nevinovat; — ma ce e mai multu, romanulu celu batutu din Socodoru plangendu-se la persecutori, a-cestia asisdere i injurara Ddieulu romanescu si ca de nu va tacé, si-capeta de nou.

Astfel de splicatiuni ticaloase se dau libertatei, egalitatii si fratiestatei sub guvernulungurescu; astfel se interita popora conlocuitore aruncandu agitatia pana la ultimele clase ale poporatiunei; astfel pate securitatea publica ce seade, pre di ce merge, cu pasi gigantici.

B.

Romania.

Senatori alesi la colegiulu alu doile sunt:

Argesiu: G. Perdicariu

Buzeu: Eugeniu Predescu

Braila: M. N. Mihaescu

Bacau: Milicescu

Bolgradu: P. Dimancea

Botosani: Vasile Niculescu

Covurlui: Colonelu Lupascu

Cahulu: Const. Caramanliu

Dembovitia: Pana Olanescu 35 contra 27 asupra Dului Manolescu;

Dolju: Gurianu cu 46 vot. din 52 vot.

Dorohoiu: Ioanu Docanu
Falcu: Generalu Golescu
Ilfov: M. Anghelovici, cu 123 voturi din 147 votanti.
Iasi: N. Ionescu 35 contra 34 Scriban
Ialomita: Col. Stoica
Ismailu: Dumitru Bolintinénu
Jiu: Col. Crasnariu 51 din 54
Mehedinti: General Tela
Muscelu: Antonu Gugiu
Neamtiu: A. Sicléu
Oltulu: Constantin Deleanu cu 30 vot. din 45.

Prahova: Ionu Radovici 46 din 52
Putna: Asan Panfilu. 34 contra 33
Romanu: N. Ionescu
Romanati: C. Vladoiu
Râmnicu-Saratu: Picleanu
Suceava: Gr. Bengescu
Tutova: Georgie Milaru
Tecuci: Eliod. Lapati,
Teleorman: Golonelu Paescu.
Vaslui: Col. Pangrati.
Vlașca: Stefan Golescu

Rezultatulu acestor alegeri este cu multu mai favorabile partitei liberali adeca guvernului, de cum l'insciintiasi unu telegramu de care luaram notitia si noi. Acum, avandu a mana foile din România, ne informam mai bine, si a nume din „Romanul" intielegem ca dintre acesti 33 de senatori, alesi in 33 de districte, sunt 29 de insi aderinti ai partitei librali si prin urmare a guvernului, si numai 4 insi din panur'a cea vechia. In fati a acestui rezultatulu alegerilor colegiului I, totu nu este neci cea mai mica indoiala ca 15 din aceste colegi vor fi pentru politic'a natiunei, pentru caele pe care merge si camera si guvernulu".

Rom." din urma ni aduce si lista Senatori alesi la colegiulu antei sunt:

Argesiu: Nicolae Rossetti.
Buzeu: Sibiciu.
Braila: Colonelu Rahtivaeu.
Bolgradu: Gr. Caracasiu.
Botosani: Radu Constantin Golescu.
Bacau:
Cahulu: Anusiu.
Covurlui: Al. Moruzi.
Dorohoiu: Gheorghe Contemiru.
Dimbovita: Searlatu Ghica.
Dolju: G. Amanu cu 27, contra 6 pentru Brailoiu.
Falcu: Generalu Nicolae Golescu.
Ilfov: I. Manu cu 38 din 48 votanti.
Iasi: Drossu.
Ialomita: G. Moscu.
Ismailu: Colonelu Cernatu.
Jiu: Colonelu T. Calinescu.
Muscelu: Arh. Scriban cu unanimitate.
Mehedinti: G. Costa-Foru.
Neamtiu:
Oltulu: Generariu Nasturelu Herescu.

In fine juntele autoru va fi cu atentiu la doua lucruri, si anume antiau: la numerul sele... ante... intre... si post... punctatiuni, cari ingreueaza cetitulu, caci nu scii urma se cetesci naintea sireloru seu pentire, seu dupa sire, seu se cetesci aceea ce scriisu.

A dô'a: Unele adiective le intrebuinta autorulu atatu de desu, in catu si-pentru tota puterea, ce si-ar pastră-o, daca ar fi intrebuintate mai cu crutiare, si numai in locu potrivite. Astfelii e adiectivul negru, care ocura forte adese in poesie acestea, precum pag. 55: *sperantia negra*; pag. 69: negri; *scopu-i negru*; pag. 70: *negru vedicatoriu*; pag. 77: *si'n negra sa trufa*; pag. 80: cu *negră loru compără*; pag. 86 negru orisonulu; pag. 89: *si'ndi o negrigale*; pag. 49: *ties'a intrige negre*; pag. 49: *dunu negru juramentu*; pag. 97: mai negra ca satan'a; pag. 99: *prin sudetele negre*.

Sunt ince in poesie dului Ionita Iescu si multe aventuri de-o poesia adevera multe schintei rapitorie ce incaldiesc suntul cetitoriu, fie acel'a catu de rece; multe pline de-o armonie incantatoria. Acestea, mai repetit, nu dau dreptulu d'a sa ră ca autorulu, pre langa unu studiu mai profund alu artei poetice, va indreptă literatură nostra cu opuri demne de-uhu poetu. I dori succesu bunu si lau catu de frumosu.

B. Petrarliu.

uleru acestu frumosu cuventu romanescu? Dara se purcedem la poesia insasi: Strofa I: *Condu-me, musa blanda, condu-me pan' la tienta!*

Deschide-ti foisiór'a din tenerulu teu sunu, Si-o 'ntorce si-o destorce, cu man'a-ti inocinta, Privesce-i tota cõm'a, si-apoi sioptesce-mi linu:

De este ore unde prin trense insennatu,

Ca inocint'a-i crima, e celu mai greu peccatu??

E de observat ca autorulu face o gre-siela mare estetica, caci se adresáza catra Musa prin nisice cuvintele atatu de prosaice, precum: *Condu-me, Musa blanda, condu-me pan' la tienta!*

Neci catra conductoriulu celu mai simplu nu se poate adresá cineva prin cuvinte mai prosaice de cum sunt acestea. Nu poate fi acest'a limbajulu poetului, candu vorbesce cu Musa sa! Si-apoi pe ce se radima densulu, candu intréba de Musa, ori de este inocint'a crima si celu mai greu peccatu? Spusu i-a cine-va poetului acest'a? Si daca i-a spus'o, de ce nu incunoscintiea si pre cetitorii despre motivulu intrebarii sale? Dupa opinionea mea, basata pe continórea poesiei din cestiune, intrebarea cea mai potrivita ar fi trebuitu se fie: „Ce este inocint'a? era Musa apoi i-ar fi respusu. Altfelii o intrebare forta neci unu motivu este nesplieabilă.

Mai departe. Ce vre se dica o fóia cu cõm'a? (V. 4 din strofa citata). *Inocint'a este idealul celu absolutu foră de gresiele seu peccate, adeca contrariul nocintiei (vinovatiei), careia i se atrivesc gresielele seu peccatele, cu explicarea acest'a credu ca va consemnti ori si cine; deci*

dara cum de-i adresaza poetulu Musei intrebarea din strofa a II. v. 6:

En spune-mi, Musa, spune serman'a ce-a gresit??...

Va se dica: Inocint'a nu poate gresi, caci atunci ar fi nocinta (vinovata), in se totusi se poate intempla se peccatusea, si totu-si remane inocinta, (nevinovata).

Strofa 24:

Cantati melodii line si dulci triumfatorie,

Voi paseri mititele — si voi sfiose flori,

Spelati-te pe fatia cu róua lucitoria,

Si-apoi predati naturei aróm'a cea de datori,

Formati o serbatoria, creati unu cultu divinu,

Candu musa mea-si deschide secretulu bulentinu.

Dupa ce a pomenit poetulu despre melodi line, paseri mititele, flori sfiose, róua lucitoria, aróm'a de datori etc. isbesce la urma cu bulentinulu musei si nimicesce prin acest'a tota frumséti'a din versurile premergatorie. Astfelii se intempla si cu versurile urmatrice:

Pag. 96, strofa 17 ibid:

Sabate cate-o data prin falnice salone,

Prin nalte parlamente prin foruri etc.

Pag. 114. Din departare. Strofa a VII.

Trecutu au tota draga... chiar candu era mai dulce

Surisulu fericirei, atunci ne-am despartit...

Dar astfelii e ursu'ta atunci te seduce,

Era versulu 4. canta:

Candu carulu ei fantastie te pórta pen zenithu.

Astfelii de icona monstruoasa, cum n-o presenta versulu 4. l'ar

Prahova:
Putna: Costantin Catargiu.
Romanu:
Romanati: Colonelu St. Vladoianu, cu 16
contra 14 pentru Grig. Jianu.
Râmnicu-Saratu: Plagino.
Sucéva: Al. Millo.
Tutova: Dumitru Cerchezu.
Tecuci: Alecsandru Vidrascu.
Teleorman: Vasile Boerescu.
Vâlcea: Nae Galinescu.
Vaslui: Colonelu Stavri Brateanu.
Vlașca: Colonelu Locusteniu.

Erasi cateva date statistice despre scările din Romania.

Cu ocazia solenității împărtirii pre-mielor la tōte scările din București, vechiul si binemeritatul ostasiu alu instructiunie na-tionale d. A. Treb. Laurianu tienu unu dis-cursu din care reproducem:

Actualminte fuctiunea in Romania:

2400 scările rurale cu 68,450 copii,
2 scările reali cu 39 scolari,
109 scările urbane de baci cu 63,527
scolari,

96 scările urbane de fete cu 4921 sco-laritie,

11 gimnasie cu 825 scolari,

5 licee cu 1170 scolari,

8 seminarie cu 1136 scolari,

1 scără militara cu 80 elevi,

1 scără de medicina cu 156 elevi,

3 scările de agronomia cu 108 scolari,

1 scără de machine agricole din Iasi

cu 30 scolari,

1 scără macedono-romana cu 30
scolari

3 scările de comerț cu 155 scolari,

5 scările secundare de fete cu 425
elevi

3 scările normale de invetiatori cu 170,

2 scările superioare (universitati) cu
186 studinti,

2 scările de artile frumose cu 79 sco-lari,

2 scările de muzica cu 161 scolari.

Acstea date nu sunt de natura d'a ne-poté imburcú. Intr'o tiéra la 6 milioane de lo-eitorii vedemu 68,450 copii in scările rurale, in locu de 200—400,000 caci cam cestu din urma va fi numerulu baetilor si baetelor capaci de scără. Pre langa acést'a multe scoli vor fi numai pe chartia, — se precepu la acést'a si romanii din Austri'a, éra fratii loru din Romani'a sunt maestri si mai iuscusi in asta privin-tia, precum am vedutu din raportul dui Urechia.

In Boem'ia la o singura universitate din Prag'a pe la 1368 erau cate 5000 de asulta-toari (contingentul strainu nu erá mare.) In Romani'a, éu cinci secole mai tardu, la 1868 in d'oue universitati sunt summa summarum 186 de studinti.

Economia.

Tergulu de Viena.

Pretiurile negótielor sunt:

centenariulu (marge, mage)

Bumbaculu Egiptianu — fl. — fl.
" Nordamer. middl. — 70.
" Grecescu — " — "
" Levantinu 1. 52. — 26.—
" Persianu 49. — 54 "
" Ostind. Dhol. fair 60. 62.57
" midd. fair 55. — 57.50

Canep'a de Apatin 19.25 21.50
" Itali'a, curatita fina 65 77 fl.
" " mediloca 48 60 "

" Poloni'a naturala	17.75	19.50
" " curatita	23. —	31. —
Inulu natural de Polonia	17.50	19.50
" Moravia natural	27. —	37. —
Mierea naturala de Ungari'a	20. —	21. —
" Banatu alba	—	—
" Ungari'a galbena	20. —	21. —
Sementi'a de trifoiu din Stiria de cent.	cea rosia curatita	26. —
" lucerna italiana	—	—
" francésca	—	—
" unguresca	—	—
euratita	—	—

Talp'a lucrata (Pfundleder
prim.) 94 " 98 "

" (Corametti) 84 " 90 "

Pelea de bou, uda cu corne,

cea din Poloni'a de 25—26

" din Ungari'a de 27—28 "

" uscata cent. 60—62 fl.

" vaca " 62 " 64 "

" vitelu "

fora capetine 128 " 134 "

cu capetine 116 " 120 "

" din Poloni'a cu cap. 89 " 94 "

Cleiu'l pentru templari celu negru 13. — 14. —

" " celu brunetu 18. — 19. —

" " celu galben. 20. — 21. —

Oleulu de inu 26. — 26.50

" rapitia (rafinatu) 24.75 26. —

" terpentinu galitánau 16. — 17. —

" rusescu 15.50 " 16.50

" austriacu 18. — 19. —

Colofoniu 6.50 , — 7. —

Smol'a negra 6. — , 6.50 "

Unsórea de cenusia din Iliri'a 18.75 19.75

" " Ungaria (alba) 16.75 17.50

" " (albastra 15.50 16.50

Rapiti'a din Banatu, metiulu

" austriacu 5.25 —

Perulu de capra din Roman'i'a — fl. —

Lan'a de óie, cea de iérna 90 " 115 "

" " véra 85 " 95 "

" mielu (fina) 160 " 165 "

" óie din Transilvani'a 100 " —

" " Brail'a, Jalomitia 75 " 76 "

" " Romani'a mare 72 " 73 "

" " mica 64 " 65 "

tabaci (Gärber) din

Romani'a 55 , —

óie din Banatu, cea

comuna, grósa 54 , — 55

óie din Banatu tigai'a 60 " — 62

" véra din Besarabi'a 50 " — 52

Unsórea de porcú 35. — 35.50

Slanin'a afumata (loco) 38. — 39. —

Cér'a din Banatu si din Un-gari'a, cea galbena 125 " — 130 —

cea nálbita 145 " — 150 —

Mierea din Ungari'a naturala 20. — 21. —

urgurésca galbena 20. — 21. —

Prunele uscate, din (cent.) 11.50 — 12.50

Zaharulu Raffinade 35.50 36. —

" Melis 33.50 34.50

" Lompen 32.50 — 33.50

Seulu de óie din Romania — —

Coltiani (Knopperi) I. din 1867 14. — 14.50

" II. " 1867 12.50 13. —

Dirdie (Trentie Unguresci, albe 10.75 11.25

" jumetate albe 9.75 10.50

" obele — 8. — 8.75

" ordinarie — 6.50 7. —

VARIETATI.

Teatrulu naționalu. Cine a cunoscutu

Bucovin'a nainte cu cati-va ani, si cine o vede

erasi astazi dupa ce avu in senulu seu cateva reprezentari teatrale, va observa delocu ce instituție mare si binefacătoare este teatrulu pentru desvoltarea naționalităței si catu lucra de rapede! Din asta cau si noi ne interesăm de teatrul dui Pascal cu atat'a mai multu cu catu mai tare se apropiu de Tisa si pasiesce pre acelu teritoriu unde naționalitatea noastră este mai multu espusa. Ecă de ce corespondintele noastre din București nu se vorbesce despre teatrul, candu inse ajunge la Brasovu luam notitia de densulu, sosindu la Aradu noi i publicam si afisele adresandu-ne cetitorilor nostri ca se-lu sprinăesc intru interesulu santei cause a naționalităței:

Teatrul romanu.

In caletoria, ce o intreprindu pentru a face cunoscuta artea teatrala romana, la amicabil'a invitare a mai multor domni aradani partitorii de arte, m'am resolvit, a veni si la Aradu cu societatea mea teatrala compusa din cei mai alesi membri ai teatrului naționalu romanu din București, si a pune la cale aici cateva reprezentari teatrale de drama si comedie.

Dupa acordul incheiatu cu domnul directorul teatralu de aici me aflu dar in stare de a deschide unu abonementu pe siese reprezentari teatrale romane, care vor fi aranjate de mine insumi, si se vor dă in teatrulu de aici, in 1, 4, 6, 8, 11, si 13 augustu a. c. calend. nou.

Fiindu convinsu despre gustulu de arte si despre insufletirea onoratului publicu aradanu catra tōte artele, sprezu de siguru: că intreprinderea mea va fi primita cu partinire, carea me voiu stradu cu totu adinsulu a o promerită.

Aradu 16 iuliu nou, 1868.

M. Pascali,

primulu rolu dramaticu si comedie de caracteru alu teatrului naționalu romanu din București.

Condițiile abonementului pe tōte 6 reprezentari: Pretiurile: Logea de diosu 25 fl. Logea mediocia 22 fl. Logea de sus 16 fl. — Fanteuil 8 fl. Scaunu numerisatu 5 fl.

Pl. tit. abonanti de pana acum, sunt poti cu tota onoare, a dispune pentru tienerea locurilor sale celu multu pana la mediadu in 25. a lunei curinte iuliu nou, a. c. ca mai apoi se se pote satisface si dorintiei altora.

Odontine (pasta de dinti) in ti-gaia de porcelanu cate cu 84 cr. La 1 ducina 20% scadere. Acesta pasta este medilocul celu mai eminentu pentru curatirea dintilor, pentru a pastră dintii sanatosi si forte albi, pentru a delatură petr'a de dinti in modu nestri-ciosos si fara dureri, pentru a intari gingili si a scuti de sangerare si de clatinare.

Elixir Balsamique (balsamu de dinti si de gura) aprobatu prin mihi de mediloca ce medilocul celu mai emi-nente pentru curatirea gurei, improprietatea respiraril, si pentru a tieni diu si gingili sanatosi si curati, este acru, o poti folosi si copili. In sticla cu 35 cr. si cu 70 cr. La 1 duc. 20%.

Bruchpflaster. Se recomanda la surupaturi la harbari, pregalitu si recomandatu de dr. Krüsi, medicu practicu pentru cei surupati, in Basel. In scatula den plumbu, cu descriere 4 fl. v. a.

Cachou aromatisé pentru a perde miroslu ren din gura dupa fumare, dupa mancare, dupa beutura, precum: vinu, bere, s. a. neîncunjuratul de lipsa candu se facu visite mai alese, la teatrul, baluri s. a. Cachou se compune din plante curale ce corespund declinu sanatosi, este preservativa contra ruinaril dintilor, contra durerii de dinti. De cate ori se folosesc se sparge in dinti o pilula, prin ce se perde miroslu ren. In scatule cate 70 cr.

Oleu de peru, de Chinarinden pentru indesirea perului si pentru intarirea radacinei lui. In sticla 70 cr. 20% la duc.

Dorsch-Leberthan adeveratu, oleiu, medilociu celu mai eminentu la tōte bōile de peptu si de plamuni, recunoscutu de calitate eminentu si de gustu bunu. O butelie cu 1 ori cu 2 fl. v. a. La o ducina de butelie 25% se scadu.

Eau antiphélique. Acesta apa pregatita din planete este unu mediloc reprobatu de ani pentru intinerirea si tocniirea pelii si pentru perderea totala a tuturor solurilor de esoforentice, precum răpuri, linte, besicute s. a. Una flaconu 1 fl. 1 duc. 9 fl.

Franzbranntwein o sticla cu 1 fl. 50 si cu 80 cr. Balsam pentru degeneraturi in tigai cu cate 50 cr. v. a. alina catu se poate mai lute doarea si vindeca chiar si degeneraturi vechi, prin recomandatiune de mal multi ani si a agonisit multu in generala ca unu medilociu recomandabili.

Tinctura de dinti de Max Florian Schmidt, med. dr. si profesor, alina doarea, intarise si este antiscorbuta. Acesta tinctura facuta dupa receptul originalu se folosesc tare multu, de 1/2 de seculu, cu rezultat eminentu, precum pentru a alina cu graba doarea de dinti asiatici ca apa intaritoria de gura; tinctura are 2 preferinti mari, ea este tare folosită si pentru estintitatea ei face ca tōte cele latte fluiditatei pentru dinti se detature. Se capata originala in sticule cu 40 cr. la 1 duc. 25% scadu.

Anodyne Neklace Childrens Theeth margica engleza de dinti pentru a le pune la copii, ele conservă dintii ii. Pretinu 2 fl. la duc. 25%.

Abonarea se face in cancelari'a teatrului localu, unde deocamdata se primescu si pre